

IJWI RY'UBUHANUZI

Ishure Rya Bibiliya
Mw iposta

B.P. ¹⁷⁰
B.P. I

Bujumbura
Nyabisindu

Burundi
Rwanda

ICIGNA CA 25

IGIHE CACU MU NUHANUZI

Ubuhanuzi bwo mu gice ca 2 c'igitabo ca Daniyeli bwatwi-gishuje ko kuva mu myaka 1.500 ishize isi yari mu mugabane, w'inkuru zayo zerekanywe na vya birenge vy'icuma n'ibumba vyo muri ca gishushanyo. Turi mu gihe giherukira inkuru z'iyi si.

Igihe cacu cerekana intambuko iheruka y'amajambere y'u-muntu, Ivyanditswe Vyera bicita "Ibihe biheruka."

Ariko se dushobora kwiyumvisha kw ar'ukuri? ubundi bivuga ngo: imibereho y'abantu, ubutunzi, ingeso nziza, amadini vyose vyarahanuwe muri Bibiliya vyerekana "ibihe vy'imperuka." Ivyo biri no mur'iki gihe cacu? Mur'iki cigisho ni vyo tugiye gusuzuma.

1. Ikibazo c'abigishwa ba Yesu.

Yesu yari yaramenyesheje abigishwa biwe baxi bafise ubwoba bw'ugusenyuka kwa Yerusalem, ntihasigare ibuye rigeretse ku rindi. Bashatse kumenyeraho vyinshi, bamubaza iki kibazo ngo:

"Tubwire ivyo BIZOBA RYARI, kand'IKIMENYETSO KIZOB' IKI CO KUZA KWANE N'UMUHERO W'ISI?" (Matayo 24:1-3).

Mu kubasubiza "ibiba nyuma y'imibereho y'umuntu" yavuze ijambo rikomeye "ku bantu biheruka" muri vyo avuga ivyo gusenyuka kwa Yerusalem, yongerako n'ivy'imperuka y'isi, iherezo ry'ibikorwa vy'umuntu, rimwe na rimwe ivyo guhoná - kw isi.

Iryo jambo ryerekaysa guhona kw'i Yerusalemu n'isi woryumva neza iy'ugereranje Matayo 24, Mariko 13 na Luka 25

2. Ibimenyetso vy'ibihe.

Kristo yerekanye ibimenyetso vy'integuza y'imperuka, — vy'ibihe ngo bitubere ivyapa biturongora mu nzora y'ibihe, na ho bitaduhishurira neza umwanya usigaye hagati y' igihe turinwo n'imperuka, biburir' abantu kw imperuka yegereje.

Dutegeretwa kuvyitwararika.

Ku **Ibimenyetso** bikuru Yesu yatanze, twongera kw'ibindi vyavuzwe n'intumwa zerekeza kuvy'iki gihe c'iherezo cane cane ivy'intumwa Paulo.

Ibimenyetso vy'imperuka bigabani jwemwo imigabane ibiri.

1. Ivyo mu bintu ubwavyo.

2. Ivyo mu bantu.

Mu bimenyetso vyo mu bintu, dushaka kurabamwo ibitanga-za kw ijuru, nyamugigima n'ikiza. N'ah'ivyerek'y'abantu — turavug'ibimenyetso vy'isi, n'ubukire, n'ingeso z'isi, n' ivyerek'y'amadini.

3. Ibimenyetso mu bintu.

Kristo yahanuy'ati: "Hanyuma y'amarushwa y'ico gihe uwo mwanya izuba rizocura umwiza, n'ukwezi ntikuzoba kucaka umuco wakwo, n'inyenyeri zizokoraguriaka zive kw'ijuru... — Hazoba kunyiganyiga gukomeye." (Matayo 24:29; Luka 25:11,25 Mariko 13:24,25 raba n'Ivyahishuwe 6:12,13 na Yesaya 13:10

"Imisi y'ummabaro ivugwa aha, ni ca gihe kirekire c'u-butegetsi bw agahato mu vy'idini carangiye mu gihimba ca kabiri co mw ijana rya cumi n'umunani.

Ku vyerek'y'izuba, vyabaye kw'igenekerezo rya 19 Rusama 1780 muri Amerika. Uwo munsi izuba ryamaze anasaha menshi ryazimanganye, bitangaz'abantu benshi bagira ubwoba. ivyabona vy'ivyo bitangaza ni bo batumenyesha uko vyagenze.

Kugwa kw'inyenyeri nakwo; zaraguye zikomeza kugwa ziyungikanya zirushaho kuba nyinshi.

Ijambo rya Yesu ryahanuye ivyo kwiyongeranya kwa nyamugigima mu misi y'imperuka. Ukw'ubwo buhanuzi buschora, n'igitangaza.

Twiheje ivyavuzwe na Folb, mu myaka 1.700 yabanjirije, igihe cacu, habayeho nyamugigima 58 kandi 4 murizo zarage-

sheje; kuva muri 0 kugeza muri 900 y'imyaka ya Kristo habayeho nyamugigima 197 kandi 15 zari zikomeye; kandi kuva muri 901 ukageza muri 1500 mu myaka 600 gusa habayeho nyamugigima 532 kandi 100 murizo zaragesheje. Uhereye mu 1501 kugeza 1850 mu gihe c'imyaka 50 gusa habayeho nyamugigima 3.204 kandi 53 zarahoneje ibantu mu buryo butangaje.

Mur'iyi myaka ijana turimwo baharura nyamugigima zirenze 200 kandi zimwe muri zo zarashegeshe isi. Mbega, isi yacu ngw'irasaza!

4. Ibimenyetso mu mibano y'abantu n'ubutu nzi.

Igihe turimwo kirangwa n'amajambere n'ubuhanga (téchnique) kubw'ubuvumbuzi butangaje bwazanywe n'ubumenyi (Science) n'imashini zakozwe za kijambere. N'ubwo bimeze birtyo, mu ngero z'imiberaho n'ubutunzi, bitey'agahinda-kenshi, kukw intambara nyinshi zankiriza igitigiri c'ubutunzi bwogezweho, ubutunzi bw'igihugu bugasahurwa kubwo gutungisha bamwe, abandi bakaburiramwo, hakabaho intamara hagati y'amahera n'ibikorwa.

Umuhanuzi Daniyeli ageze ku gihe c'imperuka yahanuye - ko hazoba igihe c'umubabaro utigeze kubaho uhereye igihe amahanga yabereyeho ukageza ico gihe. (Daniyeli 22:1).

Luka nawe yavuze ivy'ico gihe c'akaga kuri bos'ati: - "Kandi hamwe na hamwe hazotera amapfa n'ikiza... Kandi no mw isi hazoba imibabaro mu mahanga, bazotegekanishwa no kubomborana kw ikiyaga n'imipfunda, kand'abantu bazogis-hwa igihumura n'ubwoba no kwitega ibigira bibe mw isi." - (Luka 21:11,25,26)..

Intumwa Yakobo yaneguye cane abatunzi babi biyungura, bazoba mu gihe c'imperuka ati:

"Enda rrro yemwe batunzi, ni murire muboroge kuko mugira mufutane. Ubutunzi bwanyu buraboze, impuzu zanyu zi-riwe n'inyenzi; izahabu n'ifeza vyanyu binyegeterwe n'ingese. Ingese zavyo zizoba icabona co kubagiriza, zizonye ngeze imibiri yanyu nku umuriro. Mwarundanije mu misi, y'umuhero. Eh'ingeru z'abashwabuzi babashwaburiye imirima izo zwabagunze zirataka: amaborogo y'ababashwaburiye yinjiye mu matwi y'Uhoraho nyen'ingabo. MWIDIBAMIYE MW ISI MWIHAYE IBIBAHIMBARA: MWIFUNEREJE MU MITIMA KU MUSI WO - GUKEKAGURWA. Umugororotsi zwamuciriyek'iteka, muramwica,

Ntiyabarwanya." (Yakobo 5:1-6).

AYA N'AMAJAMBO AKARASHE! WOGIRA NGO YANDITSWE EJO....

5. Ibimenyetso ku ngeso.

Mu vyerekeye ku ngeso uko bimeze mur'iki gihe si vyi-za. Umutima w'umuntu wandujwe n'ingeso zakameremere za kijanyuma, kwikunda k'uburyo bwose. Guhenebera gukomeye, kwageze muri bose, kukarangwa n'ubusuma, uwicanyi, kwi-yahura n'ibindi.

Intumwa Paulo yahishuye ivy'ingeso zizoba mu mperuka, y'ibihe mu buryo burangutse ab'iki gihe babona neza. Eh' ukw'abivuga (2 Timoteyo 3:1-5).

"Ariko umenye ko mu misi y'iherezo hazoba ibihe bigo-ye, kukw'abantu bazoba bikunda gusa, bakunda amahera, - birarira, bibona, batumvira abavyeyi, intashima, abane-gura ivy'Imaha, badakunda n'ababo, banka kwuzura, banka kwuzura, barementanya, batigarura, inkaa. Badakunda i-vyiza, abaçuranyi, ibirandamuke, bakunda ibibahimbara - bakabirutisha Imana. Bafise ishusho yo kwubah'Imana, a-riko bahakana ubushobozi bwakwo: abameze bartyo, wame u-batera umugongo."

Muvy'ukuri ntaco worenzaho:

Kristo yari yaravuze ivy'ingeso z'igihe c'iherezo ko zi-zoba nk'izo mu gihe cabanjiriye umwuzure n'iz'abantu b'i Sodomu na Gomora ati:

"Kand'uko vyari biri mu misi ya Nowa, niko bizoba mu misi y'ukuza k'umwana w'umuntu, kukw'ariko bari bameze, mu misi umwuzure utari bwatere; bararya, baranywa, bararongora, barashingira, bageza kuri wa musi Nowa yinjira muri bwa bwato, ntibagira ico bamanya kugez' umwuzure - waziye ubatwara bose; nik'ukuza k'Umwana w'Umuntu kuzome ra. (Matayo 24:37-39).

No mu misi ya Loti vyabaye birtyo; bararya, baranywa, baradandaza, baragura, barubaka, maz'umusi Loti yaviriye i Sodomu, umuriro n'amazuku biratibuka bivuye mw'ijuru - birabahonnya, niko bizoba umusi Umwana w'Umuntu azoseru-kirako." (Luka 17:28-30).

Tuzi kw'ibikorwa vy'ab'ivo bihe vyombi vyakoreshw, nk'urugero rwerekana ubuhenebere bw'ingeso z'abantu. Ivy'abico gihe, Mose abivuga mw'Itanguriro 6:11.

Yavuze kw imyifatire yabo yari mibi imbere y'Imana -

isi yari yarononekaye yuzuye umuryano." Kand'Abanyesodamu n'i Gomora, bar'abanyavyaha bacumura k'Uhoraho birengeje urugero... (13:13; 18:20). Maz'Uhoraho aravuga ati induru z'i Sodoma n'i Gomora kwari nyinshi, kand'ivyaha, vyabo bikaba vyabaye ikirenga."

Iryo gereranywa ntiriheshej'icubahiro igihe cacu, ariko dukwiye kurimenya kwar'ukuri.

6. Ibimenyetso vy'idini.

Mu vy'idini dushobora kumenya ibi: kimwe n'ukwongerekana kw'ubuhakanamana, no gukura kw'ubupaganji, no gukora ibitar'ivy'ukuri, n'amadini y'ibinyoma; ikindi n' umwete w'abakristo bake, bitondera ijambu ry'Imana ngo bajane ubutumwa kugeza ku mperuka y'isi.

Iyyo bintu bibiri vyarahantuwe ngo bibere ikimenyetso, iki gihe c'imperuka.

Intumwa Paulo nk'uko twamaze kubibona yaravuze ko "mu misi y'iherezo" abantu bazoba badakund'ivy'Imana bakunda fibibahimbara bakabirutish'Imana, bafise ishusho yo kubah'Imana; ariko bahakana ubushobozi bwayo.

Kristo yaravuze ivy'ugukonja kw'urukundo rwabo no - kwizera (Matayo 24:12; Luka 18:8), no kwaduka kw' abahanzu b'ibinyoma. (Matayo 24:4,5,11).

Intumwa Petero nave yavuze ivy'abacokoranyi bazoza - (2 Petero 3:3,4) atik "Mu misi y'imperuka hazoza abacoko ranyi bacokoraha bakurikiza ukwifiza kwabo, babaza bat'isezerano ryo'kuza kwiwe riri hehe? K'uhereye aho ba sogokuruza basinziriye vyose bihora uko vyamye, whereye ku kuremwa kw isi."

Hanyuma, kenshi amajambere har'aboneka nk'ukw'ashigikiye ikibi; ahandi naho agir'ic'akora mu vyo gukwiragiza hose iciza, kulkwater'umwete abakristo mu kwamamaza inyigisho. Ivyanditswe Vyera mu mvugo, Radiyo, mu nyandiko.. Izo nkomesi zikomeye zibumbiwe hamwe z'abizera zuzuza i-vyavuzwe n'Umwami wacu (Matayo 24:14).

"Kand'ubu butumwa bwiza bw'ubwami buzovugwa mw isi yo se ngo bube ikimenyetso kibere icabona amahanga yose mazumuhero usoc'usa."

7. Umuhero uri hafi.

Iki gihe turimwo mu buhanuzi bwa Kristo n'intumwa u-

rets'ubuhanuzi bw'igitabo ca Daniyeli n'ic'Ivyahishuwe,
muuy'ukuri gikwiye kwitwa "Igihe c'umuhero" canke "Imisi y'imperuka; ibibi biriyyongeranya cane. Ivyi co gihe,
biza mu bantu bo mw isi bitwibutsa ijambo ry' Umukiza
yavuz'ati "Nuko namwe, ni mwabona ivyo vyose bishitse
muze mumenye k'umuhero uri ku rugi." (Matayo 24:33; Lu-
ka 21:20,31).

Kukw iherazo ry'ibikorwa vy'abantu rizokurikirana n'
ukugaruka k'Umwani w'abami. Ariko, azoz'ryari? Kandi
azoz'ate? Kand'azob'azanywe n'iki? Ivyo ni vyo tuziga
mu vyigisho bibiri bikurikira.

XXXXXXXXXXXXXX

INTEGREREZE NEZA: Ukoreshhe Bibiliya hamwe n'icigwa.
Ikibazo cose gifise INYISHU IWE GUSA. Wandike I
mu kazu Ninyishu y'ukuri. Ntibagire ikintu wandika
mu tundi tubiri dusisaye. Raba akarorero ku kibazo
ca l c'icigwa ca l.

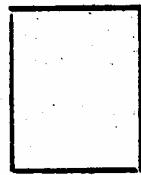
IBIRAZO VY'ICIGWA CA 25.

1. Abigishwa ba Yesu bamubajije iki?
  - A. Tuzojana na we mw'ijuru?
  - B. Ivyo bizobaho ryari?
  - C. Twitegure?
2. Ivyo bimenyetse bigabanijwemw'imigabane ingahe?
  - A. Bigabanijwemw'imigabane 3.
  - B. Bigabanijwemw'imigabane 2.
  - C. Bigabanijwemw'imigabane 4.
3. Abantu bo mu misi y'imperuka bazoba bameze bate?
  - A. Bazonzerwa cane.
  - B. Razitegura ngw'az'sange biteguye.
  - C. Bazogwishwa igihumura n'ubwoba n'ibigira bibe.
4. Kristo yagereranije abo mu misi y'imperuka na bandi?
  - A. N'abo mu zihe cya Daniyeli na Shadraki
  - B. N'abo mu zihe ca Dawidi na Sauli.
  - C. N'abo mu zihe ca Moa na Loti.
5. Inturwa Petero avuga ko basaduka abantu ki?
  - A. Bakundana, bayuga neza.
  - B. Abacokorenyi bakwirikiza kwifusa kwabo.
  - C. Abantu hagira neza bagafasha n'abandi.

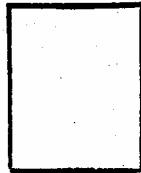

**IJWI RY'UBUHANUZI
ISHURI RYA BIBILIYA MWIPOSTA
B.P. 1710, Bujumbura
Burundi.**

Izina.....

Ah'uba .....

